

Дослідження/

Олександр Мельниченко

Доцент Університету банківської справи
Національного банку України,
кандидат економічних наук
E-mail: amelnitschenko@yahoo.de

Аудит електронних грошей у банках України

Розглянуто актуальні питання аудиту електронних грошей у банках України, їх місце і значення в активах банку та питання правильного відображення операцій з ними у бухгалтерському обліку банків, котрі здійснюють емісію електронних грошей. Також описано процедуру організації аудиторської перевірки безпеки банку, в тому числі інформаційної, при роботі з електронними грошима.

Considered are topical questions of electronic money auditing in banks of Ukraine, the place of e-money in bank's assets, and the issue of correct presentation of operations with e-money in accounting documents of banks issuing electronic money. Given is the procedure for organization of auditing of bank's security including the information security when operating with electronic money.

Ключові слова: електронні гроші, банки-емітенти електронних грошей, облік, аудит, інформаційна безпека.

Key words: electronic money (e-money), bank issuing e-money, accounting, audit, information security.

З прийняттям Верховною Радою України Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків” [16] в Україні на законодавчому рівні запроваджено поняття електронних грошей та механізм їх функціонування. Технічна та організаційна готовність банків до емісії електронних грошей і до роботи з ними не викликає сумнівів, оскільки використання сучасних технологій та їх доступність для споживачів підтримуються в сучасному фінансово-кредитному бізнесі на належному рівні. Актуальним при цьому стає питання організації обліку та аудиту операцій з електронними грошима, оскільки Національним банком України поки що не розроблено нормативно-правових актів щодо бухгалтерського обліку банків при роботі з ними.

Питанням обліку та аудиту в банках в Україні присвячено праці вітчизняних учених О.В.Васюренка, А.М.Герасимовича, Г.М.Давидова, Л.М.Кіндрацької, О.І.Кіреєва, Г.П.Табачук,

Б.Ф.Усача та інших. Проте питанням аудиту електронних грошей у банках у науковій літературі увага не приділялась, оскільки цей інструмент розрахунків досить новий для вітчизняної економіки.

Метою нашого дослідження є підготовка пропозицій щодо механізму аудиту операцій банків з електронними грошима.

ОБЛІК ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

Законом України “Про банки і банківську діяльність” [15] визначено поняття “кошти” як гроші у національній або іноземній валюті чи їх еквівалент. Міжнародним стандартом фінансової звітності (IAS) 7 “Звіти про рух грошових коштів” [8] визначено, що до цієї категорії належать грошові кошти в касі та депозити до запитання. У Національному Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 4 [12] під грошовими коштами розуміється готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання. До грошових коштів банків Н.Литвин відносить [6, с. 69]:

– банкноти і монети в національній та іноземних валютах у касі банку, обмінних пунктах, банкоматах, а також дорожні чеки;

– кошти на кореспондентському рахунку в Національному банку України;

– кошти на кореспондентських рахунках в інших банках.

Крім того, у науковій літературі, нормативних актах України та міжнародних нормативно-правових актах визначається поняття еквівалентів грошових коштів – це короткострокові високоліквідні інвестиції, які легко перетворити в заздалегідь відомі суми грошових коштів та які мають незначний ризик зміни їх вартості за певний час [8].

Отже, з урахуванням сказаного вище до грошових коштів та їх еквівалентів належать найбільш високоліквідні активи, повний перелік яких фактично наведено в Інструкції “Про порядок регулювання діяльності банків в Україні” [5]:

– готівкові кошти;

– кошти на кореспондентському рахунку банку в Національному бан-

ку (без урахування коштів обов'язкових резервів банку в Національному банку);

– сума перевищення коштів, які обліковуються на кореспондентських рахунках, що відкриті в інших банках, зменшених на суму сформованих під них резервів (за мінусом коштів, що розміщені в банках, які визнані банкрутами, або ліквідуються за рішенням уповноважених органів, або в яких призначена тимчасова адміністрація, або які зареєстровані в офшорних зонах), над сумою коштів, які обліковуються на кореспондентських рахунках інших банків.

Виходячи з узагальненого визначення поняття електронних грошей [9], що вони є грошовими зобов'язаннями емітента в електронному вигляді і повинні бути погашені на першу вимогу користувача (клієнта), а також враховуючи тлумачення Міжнародними стандартами фінансової звітності категорії “грошові кошти”, електронні гроші можна визначити як складову грошових коштів. Таке твердження пояснюється тим, що до грошових коштів належать депозити до запитання, тобто поточні зобов'язання банку, перелік яких також наведено у зазначеній вище інструкції [5]:

- кошти на кореспондентському рахунку Національного банку в банку;
- сума перевищення коштів, які обліковуються на кореспондентських рахунках інших банків, над сумою коштів, які обліковуються на кореспондентських рахунках, відкритих в інших банках;
- кошти державного бюджету України та інших фондів України;
- кошти на вимогу суб'єктів господарювання, фізичних осіб і небанківських фінансових установ;
- строкові кошти суб'єктів господарювання, фізичних осіб і небанківських фінансових установ, кінцевий строк погашення яких настав;
- прострочена заборгованість за строковими вкладками (депозитами) інших банків;
- транзитні рахунки за операціями з клієнтами банку та за іншими розрахунками.

Останній із наведених пунктів варто віднести безпосередньо до роботи з електронними грошима, оскільки відповідно до механізму їх функціонування електронні гроші повинні забезпечуватися на 100% доступними коштами для можливості в будь-який момент перерахувати їх на рахунок клієнта, що має намір погасити наяв-

ні у нього електронні гроші, або видати їх через касу банку. Такі операції варто, на нашу думку, здійснювати саме за допомогою транзитних рахунків за операціями з клієнтами.

Отже, перш ніж здійснити емісію електронних грошей та завантажити їх на електронний пристрій клієнта, банку слід зарахувати кошти на окремий аналітичний рахунок для операцій з електронними грошима з балансовим номером 2622, який необхідно відкрити для стовідсоткового забезпечення емітованих електронних грошей коштами.

Згідно із Положенням “Про електронні гроші в Україні” [9] емітент зобов'язаний вести облік коштів, які надходять від користувачів та/або агентів як оплата електронних грошей на окремому рахунку емітента за кожною системою електронних грошей, платіжною системою та за кожним видом електронного пристрою. Тому аудиторам слід здійснювати контроль відкритих рахунків з балансовими номерами 2622 “Кошти в розрахунках фізичних осіб” з валютою рахунку 980, призначення якого згідно з Інструкцією “Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України” [4] є облік коштів у розрахунках (кошти до настання дати валютування, акредитиви, грошове покриття тощо). Саме з цього рахунку перераховуватимуться кошти для зменшення кредиторської заборгованості перед клієнтами банку. При цьому сума коштів на кожному з цих рахунків повинна бути не меншою, ніж сума емітованих банком електронних грошей.

АУДИТ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

Важливим етапом проведення аудиторської перевірки є виявлення правильності відображення в бухгалтерському обліку проведених операцій. На сьогодні Національним банком України не визначено окремих правил здійснення в банках бухгалтерського обліку операцій з електронними грошима. Проте враховуючи функціонування такого механізму за принципами, аналогічними тим, що використовуються при роботі банків за операціями з клірингових розрахунків [7], а також те, що ці операції передбачають використання пристроїв для зберігання інформації (даних про емітовані електронні гроші), у тому числі пластикових карток, то, на нашу думку, при

здійсненні операцій з електронними грошима банкам слід керуватися правилами бухгалтерського обліку операцій з використанням платіжних карток у банках України [14], а також “Інструкцією з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України” [3] тощо.

В Україні нині придбання електронних грошей користувачами може здійснюватися таким чином:

- через касу банку — емітента електронних грошей;
- шляхом перерахування безготівкових коштів на користь банку — емітента електронних грошей;
- за допомогою програмно-технічних комплексів самообслуговування (ПТКС) для поповнення електронного гаманця;
- через агентів із розповсюдження електронних грошей;
- через агентів із поповнення електронних пристроїв;
- через агентів із обмінних операцій;
- через агентів із розрахунків, які приймають електронні гроші в обмін на готівкові чи безготівкові кошти;
- через інші банки, які є членами системи електронних грошей та які є відповідно членами платіжної системи, в рамках якої працює банк-емітент електронних грошей.

Розглянемо відображення операцій в обліку банку за операціями щодо придбання клієнтами електронних грошей.

При внесенні готівки клієнтом до каси банку з метою поповнення свого електронного гаманця, тобто здійсненні обміну грошових коштів на електронні гроші, облік у банку слід здійснювати з урахуванням “Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України” [3] у частині, коли приймання готівки в касу банку здійснюється без відкриття рахунку клієнта з метою подальшого переказу:

дебет — 1001, 1002;
кредит — 2902.

Таке тлумачення, на нашу думку, є правильним з огляду на економічну сутність операції з придбання електронних грошей: вони використовуються з метою подальшого переказу за придбані товари чи отримані послуги, а не з метою, скажімо, зберігання чи накопичення.

Рахунки 1001 чи 1002 використовуються залежно від того, чи при-

ймання коштів від клієнта здійснюється в касі банку, чи в касі відділення банку відповідно, а рахунок 2902 призначений для відображення кредиторської заборгованості за прийнятими платежами.

Разом з тим повинна також забезпечуватися кореспонденція з рахунком 2622, на якому зберігаються кошти для гарантування емітованих електронних грошей.

Відображення операцій із погашення електронних грошей слід здійснювати за такими бухгалтерськими проведеннями: дебет – 2622, кредит – 1001, 1002.

При цьому комісійна винагорода за послуги банку відобразатиметься в бухгалтерському обліку таким бухгалтерським проведенням: дебет – 1001, 1002, кредит – 6119, де за рахунком 6119 “Інші комісійні доходи за операціями з клієнтами” відобразатимуться доходи при придбанні клієнтами електронних грошей та при їхньому погашенні.

Якщо придбання електронних грошей відбувається за безготівкові кошти, аудиторам слід звертати увагу на правильність здійснення проведення за рахунками 2622 та надходженням на них коштів з рахунків 2600, 2620, 2625, 2650 тощо, а також із відображенням на рахунку 6119 комісійної винагороди.

Бухгалтерська модель операцій, пов'язаних із поповненням клієнтами електронних гаманців через програмно-технічні комплекси самообслуговування, передбачає:

1. Приймання готівки в ПТКС від платників: дебет – 1004, кредит – 2920;

2. Відображення операцій, що здійснюються через ПТКС: дебет – 2920, кредит – 2902;

3. Нарахування комісійної винагороди банку, що стягується з платника на користь банку: дебет – 2920, кредит – 6119;

4. Зарахування коштів на рахунок банку для забезпечення електронних грошей: дебет – 2902, кредит – 2622.

При проведенні аудиту операцій із придбання електронних грошей клієнтами банку через його агентів та через інші банківські установи, які є учасниками цієї системи електронних грошей або з якими банк-емітент уклав договори на приймання платежів від користувачів, роботу в банку слід розпочинати з вивчення договорів, що укладені для здійснення продажу електронних грошей, емітова-

них банком. Після цього необхідно провести перевірку правильності відображення в бухгалтерському обліку зазначених операцій.

Враховуючи те, що розповсюдження електронних грошей за зазначеною схемою здійснюється через третіх осіб щодо банку, який є їх емітентом, то у нього при проведенні операцій агентами повинна виникати дебіторська заборгованість, погашення якої здійснюватиметься при зарахуванні коштів на рахунок банку або після внесення готівки агентами за реалізовані електронні гроші для клієнтів.

Якщо клієнти поповнюють свої електронні гаманці через агентів банку, то відображають ці операції в бухгалтерському обліку банку з такими проведеннями:

1. При реєстрації в процесинговому центрі факту здійснення операції з приймання готівки агентом від клієнта – дебет рахунку 2809, кредит рахунку 2622;

2. При погашенні агентом заборгованості перед банком – за дебетом 1600, 2650, 2600, 2620 (залежно від юридичного статусу агента) та кредитом 2809.

Рахунки 2650 “Кошти на вимогу небанківських фінансових установ” та 1600 “Кореспондентські рахунки інших банків”, 2600 “Кошти на вимогу суб'єктів господарювання”, 2620 “Кошти на вимогу фізичних осіб” використовуються, виходячи з положень Господарського кодексу України [1], яким визначено, що комерційним агентом може бути юридична або фізична особа, яка здійснює комерційне посередництво відповідно до умов агентського договору.

При цьому суб'єкт господарювання, який уклав агентський договір із банком, надає послуги від імені, в інтересах, під контролем і за рахунок банку, який він представляє, а також несе відповідальність згідно з агентським договором. Національним банком при цьому рекомендовано в агентських договорах із суб'єктами господарювання передбачати вимоги до схоронності коштів, захисту інформації, визначати порядок і спосіб здійснення інкасації, строки здійснення переказу та зберігання документів, що, в свою чергу, необхідно для здійснення банками контролю за дотриманням суб'єктами господарювання, з якими укладено агентські договори, законодавства України у межах цих договорів.

При проведенні аудиту банку за операціями з електронними грошима

слід здійснювати перевірку первинних документів, до яких належать:

– електронні ваучери, випущені для поповнення електронних гаманців електронними грошима;

– паперова квитанція про здійснення клієнтом поповнення електронного гаманця тощо.

Підтвердженням поповнення користувачем електронного гаманця є роздрукована касиром через АРМ агента, ПТКС або POS-термінал паперова квитанція із зазначенням суми поповнення, дати і часу операції, номера гаманця, реквізитів емітента і його агента.

Необхідно також враховувати вимоги Національного банку України, визначені Положенням “Про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями” [11]. Згідно з цим документом банки зобов'язані формувати резерв для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості, котра виникає в процесі їх діяльності.

Крім того, банкам під час здійснення обліку операцій з електронними грошима слід керуватися нормативними документами, що регламентують нарахування доходів і витрат [13], оскільки така діяльність передбачає отримання доходів і здійснення витрат від операцій з поповнення електронних гаманців та виведення з них електронних грошей клієнтами.

Робота банку зі спеціальними платіжними засобами та завантаженими на них електронними грошима передбачає укладення з клієнтом – держателем такого засобу договору, на підставі якого надається та використовується спеціальний платіжний засіб. Аудиторам, які проводять перевірку, слід з'ясувати дотримання вимог Положення “Про порядок емісії спеціальних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням” [10] при укладенні зазначеного вище договору, а саме наявності в договорі положень щодо:

– типу спеціального платіжного засобу;

– видів платіжних операцій, які клієнт має право здійснювати з використанням спеціального платіжного засобу, правил та максимального строку їх виконання;

– порядку обслуговування рахунку (за дебетовою, дебетово-кредитною або кредитною схемою, розміри гарантійного забезпечення та/або не-

знижувального залишку коштів на рахунку, порядок кредитування клієнта, порядок установа курсу продажу, обміну або конвертації іноземної валюти тощо);

– тарифів банку на обслуговування операцій із використанням спеціального платіжного засобу на момент укладення договору та порядку повідомлення клієнта про їх зміну;

– лімітів та обмежень за операціями з використанням спеціального платіжного засобу або платіжних додатків, реалізованих у спеціальному платіжному засобі;

– права клієнта на одержання виписок про рух коштів за його рахунком та порядок їх отримання;

– порядку гарантування емітентом та клієнтом безпеки під час користування спеціальним платіжним засобом;

– порядку розгляду спорів;

– відповідальності емітента і клієнта тощо.

У процесі аудиту роботи банку з електронними грошима чільне місце має належати опрацюванню внутрішніх документів, які регламентують діяльність банку як емітента: відповідність організованої роботи правилам системи електронних грошей, внутрішнім нормативним документам (положення, інструкції, технологічні карти процесів тощо).

Завданнями аудиту роботи банку з емітованими електронними грошима є перевірка відповідності проведеної роботи вимогам чинного законодавства України та інших нормативно-правових актів, у тому числі Національного банку України.

Під час перевірки необхідно звертати увагу на документи, якими зафіксовано суму коштів, що надійшла від користувачів та агентів у готівковій чи безготівковій формі при здійсненні обміну електронних грошей, та на документи, якими зафіксовано їх емісію та завантаження на електронний пристрій. Її розмір повинен бути не меншим, ніж сума емітованих електронних грошей, яка не може бути більшою 2 000 гривень для пристроїв без функції поповнення та 8 000 гривень для пристроїв із функцією поповнення [9].

У процесі аудиторської перевірки також необхідно з'ясувати, чи інформується банком-емітентом Національний банк України про початок здійснення випуску електронних грошей та про діяльність з їх випуску та обігу.

Робота банківських установ з елек-

тронними грошима пов'язана з низкою ризиків, притаманних роботі з грошовими коштами та пов'язаних з активним використанням інформаційних систем і технологій. Тому проведення аудиту електронних грошей повинно передбачати організацію перевірки роботи з коштами, що є забезпеченням електронних платіжних засобів, та безпеки банку, в тому числі інформаційної.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ АУДИТ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

Завданнями аудиту системи управління інформаційною безпекою при роботі банку з електронними грошима є:

1. Оцінювання ризиків безпеки – перевірка стану ідентифікації, визначення величини та пріоритетів ризиків залежно від критеріїв прийняття ризику і суттєвих цілей банку, а також оцінка стану внутрішнього контролю;

2. Аналіз складу інформаційних систем та наявності організаційно-технічної документації;

3. Оцінювання поточного стану системи інформаційної безпеки банку з метою виявлення, ідентифікації, ліквідації прогалин і вразливостей та мінімізації втрат від можливих інцидентів;

4. Повна та об'єктивна оцінка ступеня захисту інформаційної системи;

5. Виявлення та опис наявних проблем інформаційної системи і системи інформаційної безпеки;

6. Надання рекомендацій щодо вдосконалення системи внутрішнього контролю та усунення недоліків, встановлених за результатами аудиту.

Об'єктами аудиту системи управління інформаційною безпекою під час роботи банку з електронними грошима повинні бути:

1. Внутрішні нормативні документи банку, які визначають інформаційну безпеку та правила використання інформаційних систем;

2. Договори щодо охорони території і приміщень банку;

3. Накази на призначення відповідальних осіб за захист електронних документів;

4. Журнал адміністратора захисту інформації та журнал адміністратора АРМ-СЕР/АРМ-НБУ, обов'язки адміністратора захисту інформації та відповідальних осіб, що використовують засоби захисту інформації;

5. Організаційно-технічна документація, в тому числі: договори, лі-

цензії, накази про впровадження інформаційних систем в експлуатацію, акти приймання систем в експлуатацію, протоколи подій в інформаційних системах банку;

6. Політика і процедури надання та анулювання прав доступів до інформаційних систем, задокументовані права доступів співробітників;

7. Журнали аудиту доступів;

8. Процедури контролю змін, що стосуються обладнання, програмного забезпечення або самих процедур;

9. Правила користування службовими комп'ютерами;

10. Посадові інструкції працівників банку тощо.

ВИСНОВКИ

Із впровадженням законодавчого регулювання діяльності банків в Україні з електронними грошима перед науковцями та працівниками банківських установ постало питання про забезпечення належного контролю за діяльністю банків на ринку електронних грошей. У дослідженні окреслено основні цілі і механізми реалізації системи контролю в банку під час роботи з електронними грошима. Також запропоновано механізми обліку операцій з емісії, розповсюдження та погашення електронних грошей, а також здійснення їх аудиту. □

Література

1. *Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV*. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. *Івахненко С.В. Теоретичні аспекти організації аудиту та внутрішньогосподарського контролю // “Економічні науки”*. – Серія “Облік і фінанси”. – 2011. – Випуск 8 (29). – Ч. 2. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2011_8_2/51.pdf.

3. “Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України”, затверджена постановою Правління Національного банку України від 20.10.2004 р. № 495. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1425-04>.

4. *Інструкція “Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України”, затверджена постановою Правління Національного банку України від 17.06.2004 р. № 280*.

– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0919-04>.

5. Постанова Правління Національного банку України від 28.08.2001 р. № 368 “Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0841-01&check=4/UMfPEGznhhXV0.ZiwoGPVtHI4H.s80msh8Ieb>.

6. Литвин Н.Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ): Підручник. – К.: “Хай&Тек Прес”, 2010. – 608 с.

7. Дубей В., Гармидаров П., Мельниченко О. Обліково-аналітичний аспект функціонування внутрішньодержавних небанківських платіжних систем в Україні // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 9. – С. 14–18.

8. Міжнародні стандарти фінансової звітності. Фінансові інструменти. Звітність та бухгалтерський облік. Керівництво для користувачів щодо офіційного тексту МСБО 32, МСБО 39 і МСФЗ 7 / Перекл. з англ. за ред. С.Ф. Голова. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2007. – 584 с.

9. Постанова Правління Національного банку України від 04.11.2010 р. № 481 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1336-10>.

10. Постанова Правління Національного банку України від 30.04.2010 р. № 223 “Про здійснення операцій з ви-

користанням спеціальних платіжних засобів”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0474-10>.

11. Постанова Правління Національного банку України від 25.01.2012 р. № 23 “Про затвердження Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12>.

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 “Звіт про рух грошових коштів”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0398-99>.

13. Постанова Правління Національного банку України від 18.06.2003 р. № 255 “Про затвердження Правил бухгалтерського обліку доходів і витрат

банків України”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0583-03>.

14. Постанова Правління Національного банку України від 08.04.2005 р. № 123 “Про затвердження Правил бухгалтерського обліку операцій з використанням платіжних карток у банках України”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0441-05>.

15. Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III “Про банки і банківську діяльність” зі змінами і доповненнями. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

16. Закон України від 18.09.2012 р. № 5284-VI “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5284-17>.

Офіційна інформація/

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів¹

За станом на 31.12.2012 р., млрд. доларів США

Заборгованість за довгостроковими кредитами (А+Б)	102.1 ²
А. Заборгованість за кредитами, залученими або гарантованими державою	38.6
у тому числі за кредитами МВФ	12.8
Б. Заборгованість за приватними негарантованими державою кредитами	63.5

¹ Довгостроковий кредит – кредит із первісним або подовженим терміном погашення понад один рік.
² У загальній сумі зовнішнього довгострокового боргу враховано прострочену заборгованість за основною сумою та відсотками.

Матеріал підготовлено департаментом аналізу та прогнозування грошово-кредитного ринку Національного банку України.

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за січень 2013 року)*

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс	№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс
1	100 BGL	100 левів (Болгарія)	542.1574	16	434 LYD	100 лівійських динарів	634.6169
2	986 BRL	100 бразильських реалів	389.8264	17	484 MXN	100 мексиканських нових песо	61.4974
3	051 AMD	10000 вірменських драмів	198.2735	18	496 MNT	10000 монгольських тугриків	57.5243
4	410 KRW	1000 вонів Республіки Корея	7.4546	19	554 NZD	100 новозеландських доларів	655.2255
5	704 VND	10000 в'єтнамських донгів	3.8345	20	586 PKR	100 пакистанських рупій	8.2135
6	981 GEL	100 грузинських ларі	481.5350	21	604 PEN	100 перуанських нових сол	312.7029
7	344 HKD	100 доларів Гонконгу	103.1129	22	642 ROL	100 румунських лейв	239.8171
8	818 EGP	100 єгипетських фунтів	129.4623	23	682 SAR	100 саудівських ріялів	213.1126
9	376 ILS	100 ізраїльських нових шекелів	213.7852	24	760 SYP	100 сирійських фунтів	11.2816
10	356 INR	1000 індійських рупій	145.7114	25	901 TWD	100 нових тайванських доларів	27.5203
11	364 IRR	1000 іранських ріалів	0.6512	26	972 TJS	100 таджицьких сомоні	167.6947
12	368 IQD	100 іракських динарів	0.6873	27	952 XOF	1000 франків КФА	16.1113
13	417 KGS	100 киргизських сомів	16.8623	28	152 CLP	1000 чилійських песо	16.6781
14	414 KWD	100 кувейтських динарів	2841.4504	29	191 HRK	100 хорватських кун	140.3361
15	422 LBP	1000 ліванських фунтів	5.3092	30	255	100 доларів США за розр. із Індією	639.4400

* Курс встановлено з 01.01.2013 року.

Підготовлено департаментом аналізу та прогнозування грошово-кредитного ринку Національного банку України.